

Sems Pas Sems ai sürü papimarandı

Pas nda Sems sürü papimarand-ane

¹ Ro Sems-anañi God asu Adükari Sisas Kraisyafandı ratüpuriya-rıhandeimbi. Sudahündi 12 mamısrı Sisasımbo anıhondümbo-rıhindeimbi sıhei ŋgoafı hondühündi bukürühehi mburıhü hıfı ŋgoründüñi anıboadei, sıheimboanañi pas nda sürü paparıhandürı. Ŋga karıhası-handür-aneı.

Tıñrıfombü moatükunı ranai sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo ŋğınemıñdıñdürımboane

² Wandafı mamı, tıñrıfombü moatükunı sıheimbo tüküfeyoanı se ranımbo randıhi hohoanımondei: Ranımbo-anımbo asu ro hıhıfı-hıhıfıñdamboyahı. ³ Ŋga se yarıhi fıfırıñdını, rananı moatükunı ra sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo refe hoeıfembohündamboane tüküfeyo. Ranı moatükunı ranana se ŋğınıñdınımboeımbo nıne tıñrıfo tüküfeyo ranahambo moan-ane mbıseyı yahomboane tüküfeyoñdürı. ⁴ Se ŋğınıñdınıboadei ŋgeımbo-anımbo asu se dıdıboado-ñdınıhehi nımboeımbo asu se ŋğırı Godıñdını hohoanımo mbonımbo-ñdınıhümündı.

Nındou ai dıdıboado-rıhefımbı hohoanımo ra mbonımboaramündu ana, Godımbo dıdıbafımbıfyıwamboane

⁵ Sehündi mami didiboado-rihefimbi fifire ra mbonimboaramundu ana, asu ranimbo-hündambo Godimbo didibafi-femboane, nga ai ahambo dagadombui. Ai afindi sendeimb-ani, nga nindou didiyei ahambo didibafiyei arihündi ranaheimbo munquambo nginind-koate sagaduri arandi. ⁶ Nga nindou ra Godimbo didibafih ndaiambui yahu anihondumbo-mbireand-amboane, nga anihondü-mandai mbüsumbui. Nga nindou yimbu hohoanimo arandi ai wofi nimi werinambo semindi ho semindi ho arandi nahurai-ani. ⁷ Nindou yahurai God ai ahandi hoafi himborindühi ngiri ngörü-moatükuni ahambo dagado. ⁸ Ai yimbu hohoanimo arandi, nga hohoanimo munqu ahandi wofi nimi nahurai siho siho arandi. ⁹ Wandafi napokoateimb-ayu ranai hihifi-hihifimbiyuwamboane, nimboe Godindi himboahü aiana ndüreimbindümbui. ¹⁰ Asu nindou napo afindeimbayu ranai hihifi-hihifimbiyuwamboane, nga hifinambo-ndirümbui. Nindou ranai ana sapo wohi ahuri yaparayo nou mande yahurai ranai-amboa yifindümbui. ¹¹ Sapo hüfhamindi afindi pare kikasowohü ana, wohi ranai yapariyo randühi ahandi ahuri ranai yapariyo hifokoefoendühi asu ahandi yihuru aboedi himbo-mayo ranai-amboani moaruwaimbofehane. Mare yahurai-animbo nindou sapo napo afindeimbi-mayu ranai-amboani ahandi ratüpuru afindi ra ratüpurinduhü ranambe yifindümbui.

Nindoumbo refe hoeifembo moatükun-ane

12 Nindou düdi ai nginindi ninjombo nine tinjirifo ahambo refe hoeifembo tüküfeyoani ai hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Nga nindou ranai refe hoeifembo moatükunî ranahambo titaboari-foareandeimbî ana, ai koadürümbo yangiri ninjombo hohoanimo ra sapo takini nahurai ndemündümbui God horombo hoafimayu süngu. 'Nindou wambo ngusüfo pararihindiri ranaheimbo ra ndahandüri-mboyahi,' mehu. 13 Moaruwai hohoanimombo-hündambo mamî moatükunî ai ngusüfoambe botinderani, nindou mamî ranai ngiri hoafinduhüya, 'God ai rani-moatükunî ra ramareand-ane,' mbüsu, nga wani. Nga God ai-amboani ngiri nindou ngorümbo moaruwai hohoanimo-mbohünda ninendeandi. 14 Nga nindou ranahandi fiambe hohoanimo amarondo ranane ai moaruwai hohoanimo-mbohünda ngusüfo botireri serimindi hohü asu hohoanî hohoanimoyu arandi. 15 Ranane asu ahandî hohoanî hohoanimo ranai nimorehi ranümbî aningo nahurai-ane. Rani-süngu nimorehi ai nimori wakarimindo nahurai moaruwai hohoanimo ra tükefeyo. Asu moaruwai hohoanimo ai afindi tüküfendowohü yifi hohoanimo tüküfe-arandi.

16 Wandafi mamî, hibadihümbo. Hohoanimo moaruwai ra siheimbo wosihoafori hoafindandürimboe. 17 Munguambo aboedi asu ndorihoeimbî sai-randeimbî moatükunî ra sünambeahindi makoso-ane. Ape munguambo si nimindihani ranai ana rani-moatükunî ra sihefimbo hifina koamafoareandi. Aiana ahandihoari ngiri hihirinde si nahuraindu

asu hihiriinde nĩmbi nahuraindu ndandi, nga wani. Ngiri ahandi hohoanimo ra ngorũ süngunde ngorũ süngunde ndandi, nga mamĩ hamĩnd-ane hohoanimoayu. ¹⁸ Ai moanĩ ahandi hohoanimo yangiri süngu ahandi anihondũ hoafĩnambo ramareanda sihiri ahandi nĩmori tũkũmehundi. God ai yare hohoanĩmoyuhũya, 'Nindou ranai sapo ro muŋguambo moatũkunĩ nafĩmarĩhandi ranaheimbo weaŋgurũhĩdĩdĩ sĩrĩmboyahĩ mbĩdĩboadeĩ-amboane,' mehu.

*Sihiri Godĩndi hoafi himborĩndefi
mburĩhumbo rasũngundi-humboane*

¹⁹ Wandafĩ mamĩ, se ndanahambo dĩdĩboado-ndĩhi fĩfĩrĩndĩhĩndĩ. Muŋguambo se nĩmehũnou hoafi ra himborĩmbo-hũdambo nafĩndũhũmũndi nĩmboei. Nga asu se awi nĩmai hoafĩmbo botĩndahi ŋgĩnĩndĩ hoafĩndeĩmboeyi. ²⁰ Nga nindou-yei ŋgĩnĩndĩ hohoanimo ranai ana Godĩndĩ aboedĩ mbumundi hohoanimo ranahambo moai weĩndahĩre randĩ, nga wani. ²¹ Ranĩmbo-hũdambo-anĩmbo muŋguambo moaruwai hamĩndĩ hohoanimo sihei ŋgusũfoambe afĩndĩ tũkũfendũrĩ arandĩ ra raguamambo-ndĩhĩndĩ. Nga asu se siheĩhoarĩ himboarĩ hoafendũhĩ dĩgegĩndũhĩ asu God ai sihei ŋgusũfoambe hoafi mafaoreandĩ ra ndahũmũndi, nga sapo hoafi ranai-anĩmbo siheimbo aboedambo-ndearũmboe. ²² Asu se hoafi ranahambo himborĩ yangiri himborĩ-ndeĩmboeyi, nga wani. Nga se ranahambo himborĩndeihi asu süngufe amboanĩ süngundĩhi ŋgei. Asu se moanĩ himborĩ yangiri himborayei

ana, se sihei fimbo wosihoafori hoafiri-hündühanei. ²³ Nindou mamî ai Godîndî hoafi ra moanî hîmborî yangîrî hîmborîyu haya asu rasüngufe-koate-ayu ana, ai ahandî ngusümboarî hoehîmbo-ambe hoeiareandî nou-ani. ²⁴ Ai ahandî ngusümboarî ra türüfoare haya asu süngunambo nîmai ahandî ngusümboarî ra nüngu-nahuraiyo hoeimareandî ranîmbo mîtanamündühani. ²⁵ Nga sapo ahînümbî hohoanîmo nindoumbo aboedambofembo rawareandî ranai ana mbumundî hamînd-ane. Nindou düdi ai ranî hohoanîmo ranahandî nîmîndî ra ndore türüfoareandühi ranahambo süngure huhü, ai hîmborîyuhü mîtanemîndî-koate-ayu ana, nindou ranahandî hoahoango munquambo ra God ai didîboado-ndirümbui.

²⁶ Nindou mamî ai rande hohoanîmondühüya, roana Godîndî hohoanîmo süngurîherîhandeimb-anahî, yahuhü asu ai ahandî yafambe ra ndofe kîkîhemîndî-koate-ayu ana, nindou ranai ahandî fimbo wosihoafori hoafîyuhani. Ranana ahandî Godîmbo süngufe hohoanîmo ra moanî fimboane. ²⁷ Godîmbo süngufe hohoanîmo ra sihefî Apendî hîmboahü mbumundî asu hütikoate ndahurai-ane: Asühi nîmorî asu nîmorehî kai ranaheimbo tîjîrîfo tükündîfeyoanî sihefî daboadanî kîkîndîhu hündîhumîndefî-mboane. Asu hîbadîhumbo, hîfî ndanîhündambo hohoanîmo ranai sihefî ngusüfoambe mamîkari-ndeamunîmboe.

2

Sihîrî munquambo nindou ranaheimbo mamî simogodî hohoanîmo yangîrî hohoanîmomboane

1 Wandafɪ mamɪ, se sɪhefɪ Adükarɪ Sisas Kraiss sapo himboamupuimbo-randeimbi-mayu ranahambo anɪhondümböfe ra kɪkɪhi-ndühümündihɪ ana, se ɳgorü nindoumbo ɳgorü süngundɪhi hohoanɪmondeihɪ asu ɳgorü nindoumbo ɳgorü süngundɪhi hohoanɪmondeimboyei. ² Se Godɪmbo hohoanɪmombo fandɪhindanɪ nindou mamɪ gor mɪsɪɳɪ warambe kɪkɪfoare mbura aboedɪ hoearümbɪ sɪheimbo sowanambo ɳguanɪ asu nindou napo-koateyuweimbɪ hoearɪ hirɪ hirɪyoweimbɪ güdeandeimbɪ ai kameihɪ ɳguanɪ, se ahafanɪmbo mamɪ sɪmogodɪ hohoanɪmo-ndahüpɪrɪ. ³ Se nindou hoearɪ aboedümbɪ-mayu ranahambo hoafɪnda-hündowohü anɪmboya, ‘Karɪhasɪ, se nɪmarɪ fondɪ aboedɪ ranɪ-wamɪ nɪmarɪfɪ,’ mbɪseimboyei, ɳga nindou napo-koateyuweimbɪ ranahambo hoafɪnda-hündowohü anɪmboya, ‘Awi se rühɪ nɪmbafɪ,’ mbɪsei asu ‘Se ro nɪmarɪhɪ-kɪmɪ worɪfondühɪ nɪmarɪfɪ,’ mbɪseianɪ, ranɪ hohoanɪmo ana moaruwai-ane. ⁴ Se ranɪ hohoanɪmo yarɪhi hohoanɪmoayeɪ ana, asu se nindou ɳgorümbö yɪbobore-randeimbɪmboyahɪ hehɪ moanɪ sɪhei moaruwai hohoanɪmo mamarondürɪ-mayo rananɪmbo yangɪr-aneɪ nindou ranaheimbo ranɪ yɪbobofeyɪ arɪhündɪ.

⁵ Wandafɪ mamɪ, awɪ se nda himborɪndeɪ! Nindou dɪdɪyeɪ ai nindou-yeɪ himboahü napo-koateyeimbɪ ranaheimbo ana God ai aheimbo ahei anɪhondümböfe hohoanɪmo nafamündümboani. Ranɪmboane nindou napombayeɪ nahurai-aneɪ yahuhaya dɪbonɪmayundürɪ. ɳga nindou Godɪmbo ɳgusüfo pararɪhorɪ ana, ranai God ɳgɪnɪndɪ

hifandarandi ranambe ni boadeimboyei ai horombo hoafimareandi süngu. ⁶ Nga se nindou napo-koateyeimbi ranaheimbo amoanngambori hindüri arihündi. Nindou napo afindeimbi ranai siheimbo tiri rifo afindi sahündürühi asu ai siheimbo papi hoafi sowana kiah i hürihümündi hündüri hei arihündi ra awi se firi hindai? ⁷ Sisas Kraisindi ndüri aboedi safinambo siheimbo dukar hindühi Kristen-anei masei, nga napo afindeimbi ai ndüri ranahambo sisindi hoafirihi arihündi.

⁸ God ai shefi adukari bogor-ani asu ranahandi-mayo ahinümbi hohoanimo ra se rani-sunguar hind i ana, ra aboed-ane. Ahinümbi hohoanimo ra Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Sihafi wandafimbo ngusüfo pandowandi shafi fimbo ngusüfo parowandi nou,' meho. ⁹ Nga se nindou bodimondambo didiboado ndi hindühi asu bodimondambo koarar hindüri ana, asu se moaruwai hohoanimo-yeihanei. Rananimbo siheimbo ahinümbi hohoanimo ai hoafi mbahiri hehindeimb-anei mbi si-haya papi hoafindandürimboe. ¹⁰ Nindou düdi ai Godindi ahinümbi hohoanimo munguambo süngure arandi, nga mam i yangiri mbahirar hend i ranana ai hüt i-ani. Ai nindou munguambo ahinümbi hohoanimo mbahirar hend i nahurai-ani. ¹¹ Nga God Baiborambe hoafiyuhü yahuya, 'Se nimorehi nindowenihümbi himindi poani,' mehu. Asükaiyu hoafiyuhü yahuya, 'Se nindou hifokoefepoani,' mehu. Se nimorehi nindowenihümbi himindi koateyafühi asu nindoumbo hifokoararowandi ana,

rananımbo se ahınümbi mbahırıhoefeimbi tükündaföamboyafi. ¹² Godındi ahınümbi hohoanımo nindou ranaheimbo aboedambo koarındürü arandı asu ai aboedi hei arıhündi. God ai ahandi ahınümbi hohoanımo rananımbo nindou ranaheimbo yıbobö-ndearümbui. Ranımayowamboane se ranımoatükünı randıhi asu hoafındeı ndühündi ahınümbi hohoanımo ranı smogodühi. ¹³ God ai nindoumbo yıboböndeandühi ngırı sapo nindou amboawıyeı yaho hohoanımokoate-mayu ranahambo simborı amboawi mbüsündö, nga wanı. Nga nindou düdi ai amboawi hoafümbi-mayu rananımbo ahandı amboawi yaho hohoanımo ranai Godındi yıboböfe ranambeahındi awi aboedambo-ndıfımbui.

Anıhondümböfe hohoanımo ra aboedi hohoanımo ratüpurıfıhi pefekoate-ayo ana, ngırı aboedındo

¹⁴ Wandafı mamı, nindou mamı ai hoafınduhüya ‘Roana Godımbö anıhondümbö-rıheandeımb-anahı’ ehu, nga moai didıboadore hohoanımoyu randı. Nindou ra moanane anıhondümbö-areandı, nga ahandı ranı anıhondümböfe hohoanımo ranai aboedambo-manderıyo? Nga wanı. ¹⁵⁻¹⁶ Sisasımbo anıhondümbö-rıhındeımbi wandafı ngorü hoearı-koateyoweımbi asu sesı-koateyoweımbi nıngoanı se yaro hoafıyafı-ndowohüya, ‘Karıhası, se aboedi nımbafı. Se hoearı güdowanda sıhafı fı hüfındowanı asu sesı dowadıfı,’ asafındo ana, ahambo ranımoatükünı ra segodokoate-yafühi yaro hoafayafındo ra ahambo nüngunde mafandıhera?

17 Anihondümböfe hohoanimo ranî amboanî mare yahurai-ane. Anihondümböfe hohoanimo ranai aboedî ratüpurî-koate ranamboa moan-ane.

18 Nga asu nindou ngorü ai yare hoafi-yuhüya, 'Nindou ngorü ai anihondümbore-randeimb-ani, asu nindou ngorü ai aboedî ratüpurî-yu-randeimb-ani,' ehu. Nga asu ro randîhe hoafîndahüh-anîmboya, 'Se anihondümboro-randeimb-anafi, nga aboedî ratüpurî ratüpurî-koateayafi ana, nüngundo wambo sîhafî anihondümböfe ra nafuimandafa? Nga ro Godîndî ratüpurî ratüpurî-ndamboyahî, nga ranambo ro sîhambo wandî anihondümböfe nafuinda-hanînimboyahî,' asahî. 19 Se moanî mamî God ranî yangîrî anüngu ranahambo anihondümborîhorîmboanei. I, ranî-moatükunî ra aboed-anesî, nga moaruwai nendî amboanî ahambo yarîhorî anihondümborîhorî mburîhü asu ai yîhimboyeihî hîhamîndarayei. 20 Hohoanimo-koate nindou-anafi! Anihondümböfe hohoanimo ra aboedî ratüpurî ratüpurî-koateayo ana, ra moan-ane. Se ra fîfîrowandai? Awi sîhambo ro nafuindî-hanînimboyahî. 21 Nüngureamboyu sîhefî amao Abraham ai Godîndî himboahü nindou moanî aboedî mbumundî hamîndî manüngu-a? Ai Godîndî hoafi süngureandühi fondî-wamî ahandî nîmorî Aisak ranahambo Godîmbohünda hîfokoarîrî maserügudo ranîmboyu God ai ahambo seana nindou mbumund-anafi mehundo, ranî ratüpurî aboedî ahandî ranîmbo wambo. 22 Se ranîmbo didîboadondo hohoanîmondafi.

Sapo Abrahamindi anihondümböfe ra ahandi aboedi ratüpurü hohoanimo rani-diboyo mamambere haya ratüpurimayo ho. Ahandi anihondümböfe hohoanimo ra ahandi aboedi ratüpurü rani-sünguyo moani aboedi hamindi tüküme feyo. ²³ Baibor-ambe yare hoafi-yowohü yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondümbömariri ranimboyu asu ahandi anihondümböfe hohoanimo ranimbohünda God ai ahambo nindou mbumundi hamind-anafi mehundo,' meho. Asu 'Abraham ai Godindi ngunind-ani masahünda,' meho. God ai yare hoafimayu Abraham ramareandi ranimbo wambo, nga raninambo süngunambo hoafi ranahandi nimindi weindahi tüküme feyo. ²⁴ Randihi se fifindihindi, nindou ai ahandi aboedi ratüpurü hohoanimo raninambo-animbo God ai ahamboya, 'se nindou aboedi mbumund-anafi' mbüsümbui, nga ahandi anihondümböfe hohoanimo ranimbo yangiri ngiri rande hoafindu.

²⁵ Sapo Rahap, nindowenihü birabiriyorandaimbini morehi amboani yahurai ramefeyo-ane. Ai Israerihündi türüfoarine fifirine-rinandeimbü nindou yimbu ai ahambo-so tüküme fineanda sepirimindi worinireapiri haya se-dibo ngorü nafi aboedambo-ndafineandi yahohaya mafarihepiri. Nimorehi ai aboedi ratüpurü ra ramareanda asu God ai ahambo se nindou aboedi mbumund-anafi mehundo. ²⁶ Nga asu sapo nindou fi ranambe yifiafi nimarikoate-ayo ana, yifiyomboane. Mare yahurai-ane anihondümböfe amboani. Anihondümböfe

hohoanimo ranai yangrowani asu aboedi
ratupuri ranai yangorikoate-ayo ana, ranai-
amboani yifiyomboane.

3

Hibadihumbo hoafindefimboane

¹ Wandafi mam, awi se-ambeahindi afindi
safi hoafi yamundife-rambo nindoumbo-ndafu
tukundafumboemo. Awi se randu fifirindundi
nindou hoafi yamundihu-rihundeimbi
sihelimbo-animbo God ai turiboade yibobo-
ndeamunumbui. ² Munguambo nindou sihiri
ngiri mbumundi hohoanimo maho rani-sungu
yangiri ngefi, nga wani. Nga asu nindou
mam ai nne hoafi hoafayu ranambe moani
mbumundi hohoanimo aho rani-sungu hoafayu
ana, nindou ranai moani ndorihoei haya asu
ahandi munguambo fi ranahambo ndore hifanda
huhani. ³ Hos ai moani sihiri hohoanimoayefi
rani-sungu yangiri sungufembohunda sihiri ain
bidifiri ahandi yafambehü safoarihu hinngi-
rihunduhanefi. Rananimbo asu hosindi yafambe
akidou-anesi, nga rananimbo sihiri ahandi
fi mungua ndahumindefi ngemboyefi. ⁴ Asu
sip ranahambo amboani se turiboadhindi.
Ai adukai moatukuni hamindiyoy hayambo
weri afindinambo ragore-ragore randuhanesi,
nga moani akidou moatukuni ahandi nduri
rada ranambo sip ranahambo koakoranda
sipo sip semundü hu-randeimbi ai homboyu
nafi howohane. ⁵ Mare sipo sihefi teifi
ran-amboani yahurai-ane. Teifi ra akidou

moatükun-anesi, nga asu ai munḡuambo afiḡndi moatükuni ranahambo wataporimbo-randühi boriyowohane.

Se fifiriḡhindi, hai akidou ahoro ra hombo porihoi haya adükariniḡ napo hai tikirandühane. ⁶ Sapo sihefi teifi ranamboani mare hai yahurai saf-ane. Aiana moaruwai wosihofori hohoanimo ranahandi ḡusüfoambe tüküra pire hayamboane asu sihei munḡuambo fi ranahambo moaruwaimbo-reamboayo. Ranane asu ai sihefi fi ranahambo hai hüfü nou tinirihendühi asu sihei fi ranai moaruwai hohoanimoyo arandi. Hai ranana sapo koadürümbo horoweimbi hai ranini-poedane tüküfe arandi. ⁷ Nindou ai munḡuambo moatükuni hifini ahahabodei raniyo, nimambeahandi ninihondi, ndu, amoasiri asu siriwarambeahandi buriyeyimbi ra yamundiḡhindühi hifandühi marihündi. Hapondani amboani rani-moatükuni ra randihimboyei. ⁸ Nga nindou mamai ai-amboani moai teifi ana hifandandühi kikihiramündü randi, nga wani. Nga teifi ranai moani yare aimbo kiarimboane moaruwai hoafiyo arandi. Rani-moatükuni ranai ana hühütimbü moatükuni nindou moaruwaimbore-randeimb-ane. ⁹ Teifi ranamboanefi sihiri Ape adükarimbo aboed-ani sefi arihundisi, nga nindou God ai nahurai nafimarandi, ranaheimbo sihiri sihefi teifinambo moaruwai hoafiyefi arihundi. ¹⁰ Sapo yafambe mamai rani naf-ane Godimbo aboedife hoafi tüküfe asu nindou ḡgorümbo moaruwaimbofe hoafi tüküfe arandi.

Wandafî mamî, ranî-moatükunî ranana awi se randîfemboe, nga yowanî! ¹¹ Apoarîndîhorî hoe mamî tükefeyo ranahandambo-hündî ngîrî aboedî aparümbî pîndo asu hühütimbü pîndo ndanî, nga wanî. ¹² Wandafî mamî, hoandasüfo nimîndî ranî-fihî ngîrî hanğîrî hisîndo asu honğoroho nimîndî ranî-fihî ngîrî hoandasüfo ranai kündaro, nga wanî. Mare yahurai-ane sirî apîyoweimbî hoe apoarî tükefeyo ranahandambo ngîrî aboedî apîyoweimbî tükündîfeyo, nga wanî.

Aboedî hohoanîmo ana Godîndî-mayo-ane

¹³ Sîhei mbusümo se-ambeahîndî nindou düdi didîboadore fifîrîfe hohoanîmoeimbayua? Asu nindou yahurai afufurîboadeandühî aboedî hohoanîmo süngumbîreand-amboane, nga ranî-nambo ahandî didîboado-rîhefimbî fifîrîfe ra nafuindümbui. ¹⁴ Nga asu se sîhei ngusüfoambe nindou ngorümbö moaruwaimbofe hohoanîmo, ngîndî-ngîndî hohoanîmo, asu yîboarukofembo hohoanîmo ra nimandîndüranî ana, asu se ngîrî sîhei fifîrîfe ranahambo borîndei. Asu anîhondü hoafî ranahambo ndahümündî pindîhi hehi tikai hoafîndeimboyei. ¹⁵ Yahurai fifîrîfe hohoanîmo ranana Godîndî-mayo sünambeahîndî kosîmboyopoanî, nga hifî ndanîhündambo yanğîr-ane. Nindou-yafe moaruwai hohoanîmo ranahambo Satan ai hîfandarandî. ¹⁶ Nga nahanühîyo nindou ngorümbö moaruwaimbofe hohoanîmo asu yîboarukofembo hohoanîmo enğoro ana, ranîhü ana ndofe nîmarokoate

hohoanimo asu mamikari hohoanimo
 süngufe ranamboani mare yangorimboane.
 17 Nga sapo didiboado-rihefimbi hohoanimo
 sünambeahindi akoso ranane nda: Weangurühi
 sürühoeimbi hohoanimo, munguambo
 wudi hohoanimo, himboari hoafendühi
 hohoanimo, nindou ngorümbo himborimbo
 hohoanimo, afindi hipoambo hohoanimo,
 aboedi ratüpurimbo hohoanimo, simogodühi
 hohoanimo asu anihondü hondü hohoanimo.
 Hohoanimo ranane Godindi-mayo makoso-
 ayo. 18 Afurifembü hohoanimo ra sesi
 moatükunihohari nahurai-ane. Sihiri afurifembü
 hohoanimo hifindhundani mbumundi
 hohoanimo tükündifemboe.

4

*Nindou düdi ai hifinindi hohoanimo
 süngufembo hohoanimoayu ana, ai Godindi
 hürütümb-ani*

1 Dagüdambo tüküfemboyo sihei mbusümo
 simbori hoafi hohoanimo asu yifiari-yifiari
 hohoanimo rana? Sihei hohoanji hohoanimo
 ranai ngusüfoambe nimarimbo ai sihei
 flambe simbori-simborayei. 2 Se nini-
 moatükunioyo semindimbo sei hehi hohoanimo-
 yeihaneisi, nga asu se rani-moatükunihohari
 moai sahümündi rihündi ranimboane asu se
 nindou hifokoefembo sei arihündi. Se nini-
 moatükunimboyo hohoanji-rhindühaneisi,
 nga asu se moai sahümündi, ranimboane
 asu se nginindi-nginindiyeyihohari
 arihündi. Se nini-moatükunimboyo semindimbo

hohoanimoayei ra se ngiri ndahümüdi, nimboe se moai Godimbo rani-moatükunî ranimbo ndawamunî sei hehi didibafiyahindi. ³ Se nini-moatükunîyo semindimbo didibafiyahindani semindikoate-ayei ra sapa se moani mamikarîhi didibafimehindi ranimboane. Se semindikoate-ayei ra, sapa sihei fi hihifi-hihifimbohündambo rani-moatükunî semindimboyo hohoanîmomayei. ⁴ Se anamindîhoandî birabirîyeimbî nahurai-anei! Nindou düdi ai hifi ndanîhündambo nindou-yafe-mayo hohoanîmo ranahambo süngufembo hohoanîmoayu ana, asu ai Godimbo yiboaruko-rirühani. Awi se moai ranahambo fifirîhindîyo? Nindou düdi ai hifi ndanîhündambo hohoanîmoyeimbî nindou ranahei ngunindayu ana, asu ai Godimbo hürütürü-reimbî nindou-ani. ⁵ Baibor-ambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Yifiafi God ai sihefi flambe hiniŋgi-mareandî ranai ahandîhoarî yangiri yihoeimbo hifandimbo yahomboane,' meho. Awi se rani-moatükunî ranahamboya sisindî moatükun-ane seimboyei?

⁶ Nga God ai afindî moanî hipoambo-ramunühî sihefimbo farîhemunî arandî. Baibor-ambe yare hoafiyowohü yahoya, 'God ai nindou afindî afindîyeimbîmbo koareandürühî asu nindou himboarî afurîhi-ndeimbîmbo moanî hipoambo-randürühî farîhendürî arandî,' meho. ⁷ Ranimbo-hündambo-anîmbo awi se afurî-boadîhindühî Godîndî hoarehî nimandei. Satanîmbo koandîhoranî asu ai siheimbo hiniŋgîrearü haya fiboembui. ⁸ Se God sowana akîmî sühündahindan-anîmbo asu

ai-amboani siheimbo so akimi sühündüfimbui. Moaruwai hohoan+moyei-r+hündeimbi nindou sihei ngusüfoambe sürühoeimbi tükümbifeyo-wamboane. Sihei ngusüfo ra ndor+hi kürühindühi yimbu hohoan+moyei ar+hündi ra rühi randihi h+n+ng+r+hindi. ⁹ Se moaruwai hohoan+momayei ranahambo afindi hohoan+mondeih+ aran+ndeih+ sir+ndei ngei. Asu sihei tikifümbi hohoan+mo maho ra h+n+ng+ind+hi hehi aran+imbo hohoan+mo süngund+hindühi h+h+fi-h+h+fi hohoan+momayei ra h+n+ng+nd+hindühi afindi hohoan+mondei. ¹⁰ Se Adükar+ndi hoarehi yang+r+ n+imboeimbo-an+imbo ahandi hohoan+moayu süngu süngund+hündan-an+imbo asu ai siheimbo ndemündündür+ bot+ndearümbui.

Si+r+ wandaf+ndambo pap+fi+poan+

¹¹ Wandafi mam+, se siheihoari simbor+ tir+foefiri+ndeimboyei. Nindou düdi ai ahandi wandafi+mayu ranahambo tir+foarirühi asu yiboboariri+ ana, asu nindou ranai sapo ah+nümbi hohoan+mo menjoro ranahambo tir+foareandühi yibobo-reandühani. Nga asu raran+imbo nindou ranai ah+nümbi hohoan+mo ranahambo süngure-randeimbi nindouyupoan+, nga ai ranahambo türüfoareandühi yibobore-randeimb-ani. ¹² Mam+ ai yang+r-ani ah+nümbi hohoan+mo saimbo ra n+m+nd+h+yu haya asu ai yang+r-ani fifire yibobore-randeimbayu. Ai yang+r+ an+imbo n+ne nindou ranaheimbo aboedambonde asu moaruwaimbo-ndeandür+ ndambui. Nga asu se ra nindou d+di+yafi sihaf+

wandafi-mayu ranahambo yahurai yi**boboro** aranda?

Sihiri afindi afindimbo-yopoani

¹³ Awi se haponda himboriyei, wambo nindou didiyei sapo yarihi hoafiyeihiya, 'Hapo sumbu ana, ngoru ngoafi adukarina ngefi mamii himbani geduhi kaku semindi ratupuri ratupurindexu, kaku ndahumindexu ndihumboane,' sei arihundi. ¹⁴ Awi se moai fifirihindi sihei fi ranahambo sumbu ninimoatukuni tukufe-ndurimboayo ra! Sihei ningo ranana sapo mburungai siambe moani wosihoforimbo peyo mbura asu hufihamindi yowohu awararihoayo nahurai-anenduri. ¹⁵ Se hoafimboaye ana, ndani sungundhi hehimboanimbo hoafindei: Adukari ai ahandihoari yare hohoanimoyu ana, ra randihu nimboefimbo nine ratupuri aho ra ndani sungundhu rani-sungundhu ndihumboyefi, mbi sei. ¹⁶ Nga asu se afind-afindeih siheihoi boriyei arihundi. Borio hoango hohoanimoyu ranana sapo moaruwai hamindi hohoanimomoyu-ane. ¹⁷ Se wudipoapondhi hohoanimodei. Nindou dudi ai aboedi ratupuri hohoanimoyu fifireandi, nga refekoate-ayu ana, nindou ranai moaruwai hohoanimoyu.

5

Napo afindeimbi yomondi hoaf-ane

¹ Asu napo afindeimbi se! Awi himboriyei! Nini-moatukuni tinirifo afindi siheimbo tukufemboayo ranahambo-animbo se afindi

hohoan+mondeih+ aran+hoenambo n+imboeimbo has+heindei. ² Si+hei ng+n+ndi+ napo af+indi+ ranai ana sümboyomboane. Ranane asu si+hei hoear+ napo ranamboani+ ki+daboari+ tapar+hümboane. ³ Si+hei ng+n+ndi+ napo sapo gor sirfa ranana samiyomboane. Sami ranai si+hei kaki+ napo tapar+marandi+ nou-an+imbo asu si+hei fi ranamboani+ süngunambo sümbondühi+ sapo hainambo tik+ri+ arandi+ nou. Ng+r+ amitata bi+dif+ranambo si tükündifeyo, nga se ng+n+ndi+ napombo yang+r+ hohoan+moyeihi+ gugurar+hindi+. ⁴ E! Awi se nda ndor+hi hi+mbori+ yei! Nindou bi+dif+ri+ ai si+hei nümbürambe woh+ tüpur+mayeri, nga asu se moai aheimbo rani+ tak+ni+ kaki+ ndor+hi sahündür+, nga se bi+dif+ri+ di+bo masahümündi. Rananei asu nindou ranai si+hei nümbürambe ratüpur+yeih+ ses+ si+hei yimunguri+ mar+hünd+ ranai kaki+ sem+nd+imbo hoaf+mayeri habudi. Asu ahei hoafi+ ranai Adükar+ muṅguambo hi+fanda-randeimbi+ ahand+ hi+imboahü tüküme Feyowa hi+mbor+mayu. ⁵ Se hi+f+ ndan+hü n+imboei-ambe ana, se aboed+ moatükun+ ra si+heimbo tüküfeyondürani+ sahümündi hehi ran+imbo hi+hi+hi+yeih+ man+imboei-ane. Se af+indi+ sahüsi ar+hünd+ rana+imbo se wor+ndi+ moatei nou fi saf+indeiani+ ndear+ yi+f+imbo ak+mi+ ti+f+indahimboyei. ⁶ Seana ndor+hoeimbi+ nindou ai si+heimbo har+ sowanambo-fendür+koate-ayeri ranaheimbo pap+hoaf+r+hündür+ hehi hi+fokoari+hindür+ ar+hünd+.

*Sihef+imbo   n+imbor+   tükündifeyoani
 awi   si+hi+ri+   moan-ane   mbisefi   Adükar+imbo*

himbondēfimboane

⁷ Ranimboane wandafi mamī, se sihei ngusūfoambe ra nginindi ndondihi kikihindühümündi hehimbo-animbo ninimoatükunī tījirifoyo tükündifeyoanī ra moanane mbiseihū asu awi se Adūkarī tükūfemboayu ranahambo himbondeihī nimboei. Se sapo nindou nūmbūrīra mbura ai awi sesī aboedī nūmbūrī ranambe tükündifemboe yahuhaya ai himboayu hu ranahambo hoeindīhorī. Ai moanī hīfanda huanī hoeyo yahimoyo randūhī sesī ranai nūmbūrī ranambe tükūfeyoanī asu ai sesī ra asemūdu. ⁸ Rani-sūngumbo-animbo awi seamboanī moanane mbisei hehimbo himbondei. Adūkarīndī tükūfembo si ra ndeara akīm-ane ranimboane asu awi se sihei hohoanimo ra nginindi safī kikihindū-hümündi.

⁹ Wandafi mamī, se siheihoarī simborī momorī hoafüründehī nīpondei habudimboeyi. Nga hībadīhūmbo, God ai siheimbo yībobondearūmbui. Nindou yībobofembo si ranana ndeara tükūfembo akīmī nafīramīndimboane. ¹⁰ Wandafi mamī, horombo Godīndī hoafī hoafiyomo-rundeimbī ai Adūkarīndī ndūrīnambo wataporimbo-marundī ranimbo awi se türīboadīhindī. Nindou bīdīfirī ai ahamumbo tījirīfo masahūpura ai awi moanane yahomo houmbo manīngomo. Tījirīfo yahurai-ambe manīngomo nou-animbo asu seamboanī randīhi ai ramefundī nou nimboeimbo sūngundīhi ŋgei. ¹¹ Se fīfirīhindī, nindou dīdīyēi ai ngusūfoambe kikīmīfoa-rīhindūhī nīne tījirīfo tükūfeyoanī awi moanane seimbī ana, ai ndorīhoeimb-ane sefī arīhundī. Se Sopīndī

hoafi sapo ai ngusüfo ndore kiki+mi+foare mbura n+ine ti+ñ+rifo afindi ahambo-so tüküme+foyowa ai awi moan-ane yahuhaya manüngu ranahambo hi+mbor+yahündo. Ran+yu asu süngunambo Adükari ai ahambo mafar+heiri, ranamboani se fi+ri+hindi. Nga Adükari aiana muñguambo si aho ra sihefi+mba hi+poambo-reamunühani.

Sihiri hoafiyowohü Ape nimoamo amaru ra yaho-poani

¹² Nga wandafi mam+, hohoan+mo nda adükar-ane, nga se ra süngund+hindi. Se sünambeahindi ndür+ asu hi+findi ndür+ asu ñgorü moatükun+ndi ndür+ ñgiri dükand+hi an+hondümba dabar+ndahindi. Se hoafi+yeih+, yini, ase moani yini mbisei. Asu hoafi+yeih+, wani ase moani wani mbisei. Ranan+imbo asu se sünguna ñgiri God+ndi yibobofe sihi papi+hoafife rani so tükündahindi.

Nindou mbumund+ndi God+imbo didibafife ana ngin+indane

¹³ Nindou se-yeimbi ñgorü ai ti+ñ+rifoayuyo? Ai God+imbo didibafi+mbiyu-wamboane. Asu nindou ñgorü ai hi+hi+fi-hi+hi+fayuyo? Ai God+imbo-an+imbo heirünambo moani kakis+saombürür-amboane.

¹⁴ Nindou se-yeimbi ñgorü ai an+gün+ümboayuyo? Ai ran+ifihi ana sapo Krai+ndi nendi hi+fand+iru-rundeimbi ranahamumbo-an+imbo hoafi+nduan+ asu ai ahand+ifihi wer+nambo Adükari+ndi ndür+nambo God+imbo didibafi+mbeyomondamboane.

¹⁵ Nindou ranai God+imbo an+hondümba-rüwurühi ro didibafehundi nda God ai hi+mbor+ndi+mbui yahomo houmbo didibafefundi ana, asu Adükari ai nindou

ranahambo aṅgünümbihündi dïdïboado-ndirühî botïndirümbui. Asu nindou ranai moaruwai hohoanïmoayu ana, God ai ahandï moaruwai hohoanïmo ranahambo amboawi mbüsümbui. ¹⁶ Ranïmbo-anïmbo asu se sihei moaruwai hohoanïmo wandafï mamï-yei himboahü weindahï-firïndei ndühündi. Asu God ai siheimbo dïdïboadofe-ndürïmbohünda ahambo simborï dïdïbafïfiründei. Nindou mbumündi hamïndïyumbü ranahandï Godïmbo dïdïbafïfe ana, ṅgïnïndï hamïndïyo haya nindou farïhai-randeimb-ane. ¹⁷ Eraisa ana nindou moanï mamï sihirï nahuraiyu manüṅgu. Nindou ranai hoekoate-mbayu yehuenüṅgumbo Godïmbo ṅgïnïndï hamïndï dïdïbafïmefiyuwa ṅgïmï himbanï asu 6 amoamombo hoekoate-mayo. ¹⁸ Ranïyu asu süṅgunambo Godïmbo hoe koandïhoefï yahuhaya dïdïbafï-mefiyuwa sünambeahïndï hoe ranai peyowohü asu sesi- napo ranai hoenambo aboedï momorïmayo hïfï ranïfihï.

Nindou ai Godïndï hohoanïmo hïnïṅgïndeambui hoaf-ane

¹⁹ Wandafï mamï, nindou se-yeimbï anïhondü hohoanïmo süṅgufe ho ra hïnïṅgïre haya moaruwai hohoanïmoayu ana, asu nindou ṅgorü ai ahambo aboedï hohoanïmo ranï sowana serümündü hïhïndüfi düduanï, ai aboedï hohoanïmondümbui. ²⁰ ṅga se yarïhi fïfirïhïndï, nindou ṅgorü ai sapo nindou moaruwai hohoanïmoyumbü ranahambo moaruwai hohoanïmo ranambeahïndï hürarümündu ana, nindou ranahambo aboedambo-rirühani, ṅga asu ṅgïrï muṅguna yïfïndu. Ranï hohoanïmo

rani-süŋgumbo-animbo God ai moaruwai
hohoanimo afindĩ gogorindĩhaimbui.

Godꞏndꞏ Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3